

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3. Vtrum huiusmodi accidentia possint immutate aliquod corpus
extrinsecum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

Vtrum species, que remanent in hoc sacramento possint immutare aliquid extrinsecum.

4. dist. ca. q. r. ar. 1. q. 1. & 2.

Ar. r. huius quæsit.

q. 75. art. 2. & 6.

Lib. 3. text. 31. 74. 121. tom. 2.

Ar. r. huius quæsit. ad 3.

D. 65.

D. 92.

AD TERTIVM sic proceditur. Vt, q species, que remanent in hoc sacramento, no possint immutare aliquid extrinsecum. Probatur enim 7. phy. q forma, que sunt in materia, sunt a formis, que sunt in materia, non autem a formis, que sunt sine materia, eo q simile agit sibi simile: sed species sacramentales sunt species sine materia: quia remanent sine subiecto, vt ex dictis patet. † non ergo possunt immutare materiam exteriorē, inducēdo aliquam formam.

¶ 2. Præter. Cessante actione principalis agentis, necesse est, quod cesset actio instrumenti: sicut quiescente fadro, non mouetur martellus: sed omnes formæ accidentales agunt instrumentaliter in virtute formæ substantialis tanquam principalis agentis: cum ergo in hoc sacramento non remaneat forma substantialis panis, & vini, sicut supra habitum est, * videtur q formæ accidentales remanētes, agere non possint ad immutationem exterioris materiae.

¶ 3. Præter. Nihil agit ultra suam speciem, quia effectus non potest esse potior causa: sed species sacramentales omnes sunt accidentia: non ergo pnt exteriorē materiam immutare, ad minus ad formam substantialem.

SED CONTRA est, q si non possent immutare exteriora corpora, non possent sentiri: sentitur enim aliquid per hoc, q immutatur sensus a sensibili, vt dicitur 2 de Anima. *

RESPON. Dicendum, q quia vnumquodq agit, in quantum est ens actu, consequens est, q vnumquodq sicut se habet ad esse, ita se habeat ad agere: quia igitur snt prædicta, * speciebus sacramentibus, datum est diuina virtute, vt remaneant in suo esse quod habebant, substantia panis, & vini existēte, consequens est, q etiam remaneant in suo agere: & ideo omnem actionem quam poterant agere, substantia panis, & vini existente, possunt etiā agere, substantia panis, & vini trāunte in corpus & sanguinem Christi: vnde non est dubium, quod possunt immutare exteriora corpora.

AD PRIMVM ergo dicendū, q species sacramentales, licet sint formæ sine materia existentes: retinēt tamen idem esse, quod habebant prius in materia: & ideo secundū suum esse assimilantur formis, quæ sunt in materia.

AD SECVNDVM dicendū, quod ita actio formæ accidentalis dependet ab actione formæ substantialis, sicut esse accidentis dependet ab esse substantiæ: & ideo sicut diuina virtute datur speciebus sacramentalibus, vt possint esse sine substantia, ita datur eis, vt possint agere sine forma substantiali, virtute Dei, a quo sicut a primo agente dependet omnis actio formæ, & substantialis, & accidentalis.

AD TERTIVM dicendū, q immutatio, que est ad formā substantialem, non fit a forma substantiali immediate, sed medianrib. qualitatibus actiuis, & passiuis, que agunt in virtute formæ substantialis: hæc aut virtus instrumentalis conseruatur in speciebus sacramentalibus diuina uirtute, sicut & prius erat: & ideo possunt agere ad formam substantialem instrumentaliter: per quem modū aliquid potest agere ultra suam speciem, d non quali virtute propria, sed virtute principalis agentis.

¶ Subv. Quæstio 77. Artic. 4.

Vtrum species sacramentales possint corrumpi.

IN ar. 4. vbi de corruptione horū accedentiū agitur per se ipse caute Auditor loqui de eorū accidentiū corruptione per modum termini. Et hoc tam cum corruptione: ut quasi ad corruptionem subiecti, hoc est sicut corruptio per se ad corruptionem subiecti, quam cum corrupuntur directe seu p se hoc enim percipiendo, clara reddetur litera tam corpore, quam in ratione ad primitiū vbi separationem formæ a materia, quasi per accidens in termino corruptionis ponit: quia annectit dicta separationem perditioni sui esse materia. hinc enim surgit, q quia esse illud & sequestratum a materia est corruptibile, vt prius: quia retinet naturā priorē vt terminare corruptionē possit, sine leparatione formæ a materia, que nō est, & similiter, quia inlimodi esse sic separatur, & separati conseruatur, vt propriū erat, & conforme subiecto, puta panis, vel vini, ita potest terminare corrumpi, quasi ad corruptionem subiecti sicut prius, vt in corpore articuli dicitur.

AD QVARTVM sic proceditur. Videtur, quod species sacramentales corrumpi non possint. Corruptio enim accidit per separationem formæ a materia: sed materia panis non remanet in hoc sacramento, sicut ex supra dictis patet: † ergo huiusmodi species nō possunt corrumpi.

¶ 2. Præter. Nulla forma corrumpitur nisi per accidēs, corruptio subiecto: unde forme per se subsistentes, incorruptibiles sūt, sicut patet in subsistētijs spiritibus: sed species sacramentales sunt forme sine subiecto: ergo corrumpi nō possunt.

¶ 3. Præter. Si corrupuntur, aut hoc erit naturaliter, aut miraculose: sed non naturaliter, quia nō est ibi assignare aliquid corruptionis subiectum, quod maneat corruptione terminata: similiter et nec miraculose: quia miracula, que sunt in hoc sacramento, sunt uirtute consecrationis, per quam species sacramentales conseruantur, nō est autem idem causa conseruationis, & corruptionis: ergo nullo modo species sacramentales corrumpi possunt.

SED CONTRA est, quod sensu deprehenditur, hostias consecratas putrefieri, & corrumpi.

RESPON. Dicendum, quod corruptio est motus ex esse in non esse: dictum est autem supra, * quod species sacramentales retinēt idem esse quod prius habebant, substantia panis, & vini existente: & ideo sicut esse horum accidentium poterat corrumpi, substantia panis, & vini existente, ita etiam potest corrumpi, illa substantia abente: poterant autem huiusmodi accidentia primo corrumpi dupliciter: uno modo per se, alio modo per accidens. Per se quidem, sicut per alterationem qualitatum, & augmentum, uel diminutionem quantitatis, non quidem per modum augmenti, vel diminutionis, qui inuenitur in solidis corporibus animatis, qualia non sunt substantia panis, & vini, sed per additionem, uel diuisionem: nam sicut dicitur tertio Metaphysic. per diuisionem una dimensio corrumpitur, & sunt due, per additionem autem e conuerso ex duabus fit una: & per hunc modum manifeste possunt corrumpi huiusmodi accidentia post consecrationem: quia & ipsa quantitas dimensua remanens, potest diuisionem, & additionem recipere, & cum sit subiectum qualitatum sensibilibus, sicut dictum est, * potest etiam esse subiectum alterationis earum, puta si alteretur color aut sapor panis aut vini. Alio modo, poterant corrumpi per accidēs, per corruptionē subiecti, & hoc modo potest corrumpi

Inlar. 1. & 4. dist. 1. art. 1. q. 1. & 4. ca. 4. ca. 4.

q. 75. art. 2.

Ar. 1. art. 6.

Ar. 2. huius quæsit.